1819
195 2

लिंग समभाव आणि महिला सक्षमीकरण

मुख्य संपादक
प्राचार्य डॉ. अशोक खैरनार

संपादक
प्रा. कांतीलाल सोनवणे
प्रा. अतिष मेश्राम
डॉ. प्रियंका सुलाखे

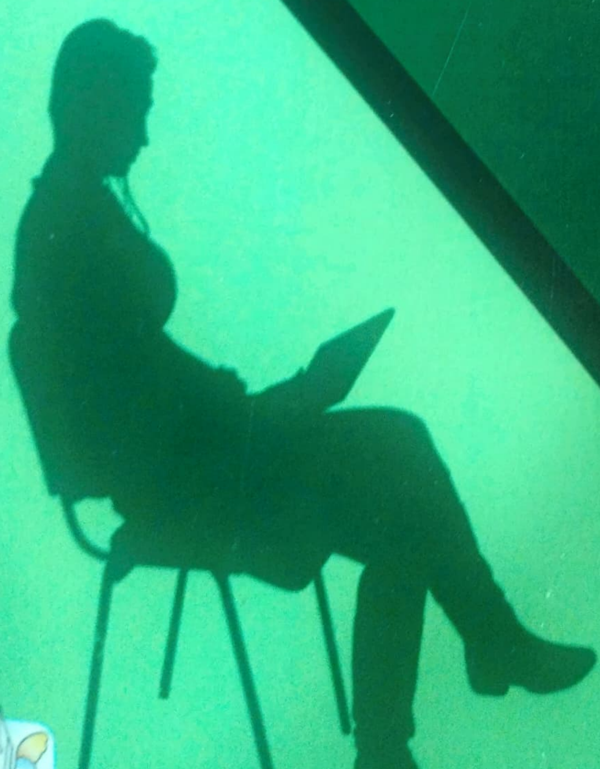

अथर्व

लिंग समभाव आणि महिला सक्षमीकरण

Gender Equality and Women Empowerment

मुख्य संपादक

प्राचार्य डॉ. अशोक खैरनार

सहसंपादक

प्रा. कांतीलाल सोनवणे

प्रा. अतिश मेश्राम

डॉ. प्रियंका सुलाखे

अथर्व पब्लिकेशन्स

र्म व्यवस्थेला छेद देणारी गुलाबबाई २६५
- प्रा.डॉ. माधव कौतिक कदम

ी सबलीकरण २६९
- प्रा.डॉ. रवींद्र पोपटराव ठाकरे

ासेपारधी समाजातील महिलांची स्थिती २७३
- प्रा. राजेंद्र बैसाणे

ामीण विकासात महिलांच्या सबलीकरणात २७७
शासनाची भुमिका
- प्रा. राठोड मदनसिंग सुपडू

• अनुराधा पाटील यांच्या कवितेतील स्त्रीवादी जाणीव २८१
- प्रा. संभाजी बाबाराव सावंत

• शहरी आणि ग्रामिण महिलांतील सुधारणा २८५
- प्रा.जी.जे. पावरा

• स्त्री, शिक्षण आणि मानवी हक्क २८८
- प्रा. मंगेश भावराव पाटील

• स्त्री-पुरुष विषयक असमानतेची भुमिका २९३
- प्रा.डॉ. मधुकर आत्माराम देसले

• शिवरायांचा स्त्रीविषयक सुरक्षितता व स्त्री-पुरुष समानता ... २९९
- प्रा. पाटील रोहिदास चैत्राम

• स्त्री भ्रुणहत्या : एक सामाजिक समस्या ३०३
- प्रा.डॉ. राजधर चैत्राम बेडसे

• प्रसार माध्यमातील स्त्री (पुरुष) ३०८
- प्रा.आर.एस. पाटील

• भारतीय स्त्रीचे समाजातील स्थान ३१२
- प्रा.डॉ. सतीश मस्के

• स्त्री सुरक्षा : एक आव्हान ३१८
- प्रा. प्रवीण बाबूराव मोरे

• स्त्री-पुरुष समानतेचा गोफ : काळाची गरज ३२३
- श्रीराम दाऊतखान

स्त्री भ्रुणहत्या : एक सामाजिक समस्या

- प्रा.डॉ. राजधर चैत्राम बेडसे
कला व वाणिज्य महाविद्यालय, अक्कलकुवा, जि. नंदुरबार

प्रस्तावना

प्राचीन भारतात स्त्रीला आदितव, आदिशक्ती, आणि आदि मानव मानले जाते. स्त्री ही सर्जनी देवता मानली गेली. मानवी जीवनाचे सातत्य राखणारी स्त्री ही पृथ्वी प्रमाणे सहनशिल आणि नदी प्रमाणे सौम्य वाटते. बदलत्या काळानुसार पुरुषसत्ताधारी बनला त्यामुळे तो हिंसक आणि आक्रमक झाला. तो स्वामी झाला आणि त्याने स्त्रीला गुलाम बनविण्याचा प्रयत्न केला, तो भोगो झाला. भारतामध्ये चातुर्वण्य स्त्री फक्त चुल आणि मुल सांभाळणारी पुरुषाची दासी, एवढीच भूमिका नित्या नशिबात होती.

स्वामी तिन्ही जगाचा आई विना भिकारी अशा सुभाषिताव्दारे आईची म्हणजे नारीची स्तृती केली जाते. ज्या भारत देशाला हजारो वर्षाची उज्ज्वल परंपरा लाभली आहे. त्या भारत देशात स्त्रीची कायम किंमत आहे ? आपल्या भारत देशात एक महिला पंतप्रधान होती तर प्रतिभाताई पाटील राष्ट्रपती होत्या. तरी आपला देश खरेच सुधारला आहे का? याचे उत्तर नाहीच आहे. व्यावहारिक जीवनातही आपण देवीच्या स्वरुपातील विविध्या शक्तींना मान देतो. ज्ञानार्जन करण्यासाठी स्वरस्वती देवीची, धन-धान्य समृव्दिसाठी लक्ष्मी मातेची तर आत्मिक शक्ती किंवा उर्जा मिळवण्यासाठी दुर्गा देवीची उपासना आपण करतो.

आधुनिक काळात तर महिलांनी विभिन्न क्षेत्रांमध्ये पुरुषांच्या बरोबरीने स्थान प्राप्त केले आहे. असे असतांना सुध्दा महिलांवरील अत्याचाराला घटनांमध्ये सातत्याने वाढ होताना दिसत आहे. वर्तमानात महिलांच्या स्वतंत्रता, सुरक्षा निचा विकास यावर भर दिला जाणे जरुरी आहे. परंतु सद्यस्थितीत महिलांवरील अत्याचाराच्या घटना पाहता एकच प्रश्न निर्माण होतो की, आपल्या प्राचीन संस्कृतीत स्त्री शक्तीच्या पूजनीय व सन्मानाच्या स्थानाचे विरुध्द मिरवणाऱ्या आपल्या देशातील समाजाची मानसिकता स्त्रीयांच्या बाबतीत इतक्या निम्मस्तरावरील का आहे.

विषय विवेचन

आज जगाचा विचार केला तर २००१ ते २०११ या दशकातील विविध देशातील लिंग गुणोत्तराची तुलना केली तर फरक लक्षात येतो.

देश	२००१	२०११
अमेरिका	१०१९	१०२५
रशिया	११४७	११६७
जपान	१०४१	१०५५
ब्राझिल	१०२५	१०४२
इंडोनेशिया	१००४	९८८
पाकिस्तान	९३८	९४३
बांग्लादेश	९५८	९७८
भारत	९३३	९४०
चिन	९४४	९२६

वरील आकडेवारीचा विचार केला तर इतर देशांच्या तुलनेने भारतात हा दर खालील तक्त्यानुसार –

जनगणनेचे वर्ष	दर हजारी पुरुषामागे स्त्रीयांचे प्रमाण
१९०१	२९३३
१९११	९६४
१९२१	९५५
१९३१	१९५०
१९४१	९४५
१९५१	९४६
१९७१	९३०
१९८१	९३४
१९९१	९२६
२००१	९३३
२०११	९४०

वरिल आकडेवारीवरुन हे स्पष्ट होते की, इतर देशांच्या तुलनेने भारतात दरहजारी पुरषामागे स्त्रियांचे प्रमाण दिवसें दिवस कमी होत आहे. त्यांचे प्रमुख कारण नवीन तंत्रज्ञानाचा वापर करुन सोनोग्राफी यंत्राच्या सहाय्याने मानवाने स्त्रीचा गर्भ तपासून जर मुलीचा गर्भ असेल तर तो काढून टाकण्यात धन्यता मानली. त्यामुळे सातत्याने भयावह परिस्थिती निर्माण होणार असे चित्र दिसेल. स्त्री भ्रुणहत्या करतांना मानवाला विसर पडला आहे.

स्त्रीभ्रुण हत्या

वैद्यकिय माध्यमातुन आईच्या पोटातच असतांनाच लिंग निदान करुन मुलगा आहे की मुलगी तपासल्यानंतर मुलाचा गर्भ असल्यास गर्भपात करणे

म्हणजे स्त्रीभ्रूणहत्या. या गर्भपातासाठी पती कडून किंवा कुटूंबाकडून दबाव टाकले जातात. एखादा नको असलेला मुलाची हत्या करणे यापेक्षा स्त्री भ्रूण हत्या ही जरी जन्माआधी असली तरी अधिक भयंकर दृष्ट पाप आहे.

उद्दिष्टये – १) स्त्री भ्रूण हत्या होण्या मागच्या कारणांचा शोध घेणे. २) स्त्री पुरुष असमानतेचा (गुणोत्तर प्रमाणाचा) आढावा घेणे. ३) स्त्री भ्रुण हत्या या समस्येवर उपाय सूचविणे. ४) स्त्री भ्रुण हत्येचे परिणाम जाणून घेणे. ५) स्त्री भ्रुण हत्या थांबविण्याचे उपाय सूचविणे. ६) स्त्री भ्रुण हत्ये बाबत सामाजिक, मानसिकतेचा अभ्यास करणे. ७) स्त्री भ्रुण हत्ये विषयी डॉक्टरांच्या सहभागाचा शोध घेणे. ८) स्त्री भ्रुण हत्ये विषयी सरकारी धोरणांचा आढावा घेणे. ९) मुले निर्माण होणाऱ्या समस्यांचा शोध घेणे.

गृहितके – १) स्त्री भ्रुण हत्या समाजासाठी घातक आहे. २) स्त्री भ्रुण हत्या जर सातत्याने अशाच होत राहिल्यास स्त्री जातीचे अस्तित्व धोक्यात येईल. ३) स्त्री पुरुष भेदाभेद प्रमाणात विषमता वाढत आहे. ४) मुलीला द्यावा लागणारा हुंडा तसेच सामाजिक असुरक्षितता वाढत आहे.

संशोधन पध्दती – प्रस्तुत शोधनिबंधासाठी दुय्यम साधन सामग्रीचा आधार घेऊन त्यामध्ये संदर्भग्रंथ, विविध मासिके, साप्ताहिक, संदर्भ ग्रंथ.

स्त्री भ्रुण हत्येस जबाबदार असणारी कारणे – १) मुलगा वंशाचा दिवा व म्हातारपणाची काठी समजला जातो, तर मुलगी हे परक्याचे धन समजले जाते यासाठी स्त्री भ्रुण हत्या मोठया प्रमाणावर केली जाते. २) मुलगी असली म्हणजे तिचे लग्न व त्यासाठी लागणारा हुंडा यासाठी लागणारा प्रचंड खर्च हे सर्व टाळण्याचा सोपा उपाय म्हणजे स्त्री भ्रुण हत्या अशा मानसिकतेतुनच स्त्री भ्रुण हत्या केली जाते. ३) समाजाची मानसिकता समाजावर असलेला पुरुषप्रधान संस्कृतीचा पगडा व त्यामूळे मुलींना समाजात दुय्यम स्थान दिले जाते. ४) खोटया सार्वजनिक प्रतिष्ठेच्या मानसिकतेत जगणारे लोक स्त्रीचा बळी घेतात. आमच्या घरात मुलगी जन्माला येणे शक्यच नाही मुलगाच होणार अशाप्रकारची वाच्यता करणारे लोक समाजात आहेत व त्यातुनच स्त्री भ्रुण हत्या केल्या जातात. ५) स्त्रीयांवर होणारे अन्याय अत्याचार यासाठी जबाबदार पुरुषाचा प्रशासन कडक शिक्षा / कायदे करीत नाहीत त्यामुळे महिलावरील अत्याचारात वाढ झाली आहे. ६) सध्याच्या काळातील प्रसारमाध्यमे स्त्री भ्रुण हत्येचा विरोध दर्शवितात परंतु त्याचबरोबर स्त्रीयांवरील अत्याचार खुप दाखवितात व त्यासाठी कोणतेही काणे दाखवतात. ७) मुलांच्या शिक्षणावर होणारा खर्च हा वाया जातो. तिच्या शिक्षणाचा तिच्या पालकांना फायदा होत नाही ही मानसिकता समाजात दिसून येते. ८) अनेकदा साक्षर, सुशिक्षित, नौकरदार महिला सुध्दा

बहुतांशी आर्थिक दृष्ट्या पुरुषांवर अवलंबुन असतात व त्यामुळे आर्थिक दुर्बलतेमुळे स्त्री भ्रुण हत्या केली जाते. ९) जातीय कौटुंबिक सांस्कृतिक व मानसिक अशा आघाडयावर स्त्रीयांची कुचबना करुन त्यांची पिळवणुक केली जाते. १०) महिला आर्थिकदृष्ट्या सावलंबी आणि सामाजिकदृष्ट्या सुरक्षित नाहीत त्यामुळे बऱ्याच वेळेस इच्छा नसुनही त्यांना स्त्री भ्रुण हत्या करावी लागते. ११) चित्रपट, मालिका, कथा, कादंबऱ्या या साऱ्यांमध्ये मुलगा होणे या गोष्टींला उत्सवी महत्व दिलेले असते. याउलट मुलगी होणे या गोष्टीवर विपादाची छाया पसरलेली असते.

स्त्री भ्रुण हत्याचे परिणाम – १) स्त्री भ्रुण हत्या अशाच राहिल्या तर मुलांचे विवाह करण्यासाठी मुली मिळणार नाही व अनेक समस्या निर्माण होणार. २) एका मुलीसाठी समाजात स्पर्धा निर्माण होईल परिणामत: या स्पर्धेचे रुपांतर भविष्यात संघर्षात होईल. ३) व्यसनाधीनतेत व गुप्तरोगाच्या प्रमाणात वाढ होईल. मुलींच्या घटत्या संख्येमुळे अन्याय व अत्याचारात वाढ होईल. ४) एकंदरीत पुरुषाचे वाढते प्रमाण व स्त्रीयांची कमी होणारी संख्या यामुळे बहुपती व बलात्कार, अत्याचार, रोगराई यांचा प्रसार होईल व त्यामुळे राष्ट्राच्या विकासाला अडथळा निर्माण होईल. ५) मुलींचे प्रमाण कमी झाल्याने उपलब्ध असणाऱ्या मुलींचे सामाजिक आरोग्य धोक्यात येईल.

उपाययोजना

स्त्री भ्रुण हत्येचे परिणाम बघून त्यावर ताबडतोब उपाय करणे फार गरजेचे आहे व त्यासाठी पुढील उपाययोजना आपण करु शकतो.

१) प्रत्येक मातेने आपल्या लेकीच्या जन्मासाठी, संरक्षणासाठी आणि प्रगतीसाठी आग्रही राहिले पाहिजे. २) स्त्रीयांच स्त्री-भ्रुण हत्येच्या विरोधात उभे करण्यासाठी महिलांना आर्थिकदृष्ट्या स्वावलंबी आणि सुरक्षित केले पाहिजे. ३) नगर जिल्हयात उभारलेली कन्या जन्माचे स्वागत यासारख्या चळवळी प्रत्येक जिल्हयात उभाराव्यात. ४) मुलीच्या जन्माचे स्वागत करणाऱ्या प्रोत्साहन करणाऱ्या मालिका चित्रपटाची निर्मिती करुन समाजप्रबोधन करावे. ५) महिला सबलीकरण करणे महिलांमध्ये आत्मविश्वास निर्माण होण्यासाठी संधी उपलब्ध करुन देणे. ६) डमी जोडप्या करवी स्वयंसेवी संस्थामार्फत व सामाजिक कार्यकर्त्यांकडुन गर्भजल परिक्षण करणाऱ्या डॉक्टरांना अटकाव करणे. ७) हुंडा, स्त्रीयांवर होणारे अत्याचार यावर कठोर कायदे करुन त्यांची अशाप्रकारे अंमलबजावणी करावी की तसा गुन्हा पुन्हा दुसऱ्या व्यक्ती करण्याचा विचारही करणार नाही. ८) मुलींसाठी मोफत शिक्षण तसेच कायदयाची सुरक्षितता द्यावी.

निष्कर्ष – १) स्त्री भ्रुण हत्ये मुळे स्त्रीयांची संख्या कमी होऊन नैसर्गिक असमतोल निर्माण होत आहे. २) स्त्री भ्रुण हत्येच्या संदर्भात कायदयांची कठोर अंमलबजावणी करणे आवश्यक आहे. ३) मुलगी हवाच या मानसिकतेतुन मुक्त करण्यासाठी विविध शासकिय योजनांची अंमलबजावणी करणे आवश्यक आहे. ४) आजही स्त्री जन्म नाकारण्याची प्रवृत्ती दिसून येते,

समाजाचा स्त्रीकडे बघण्याचा दृष्टिकोन बदलला पाहिजे कोणत्याही बाबतीत स्त्रीया पुरुषापेक्षा कमी नाहीत. आज अनेक क्षेत्रात स्त्रीयांनी उच्च विद्याविभुषीत पदे भुषवित आहे.

यदाकदाचित बदलत्या समाजात स्त्री स्वातंत्र्यात परीवर्तन झाले तर ती स्वत:चे निर्णय स्वत: घेवु शकेल.

संदर्भसूची

१. स्त्री भ्रुण हत्या – हेमराज शाह, रिया पब्लिकेशन, कोल्हापुर-२०१३
२. लोकराज्य – जुलै २०१७, मार्च २०१०, सप्टेंबर २०११
३. स्त्री जन्माचे स्वागत करा – डॉ. सौ. सुधा कांकरिया
४. भारतीय स्त्री जीवन – गीता साने
५. भारतीय समाज व सामाजिक समस्या – डॉ. भा. कि. खडसे

(85) 18·19

THE YOGIC JOURNAL

International Journal of Yogic, Human Movement and Sports Sciences

ISSN: 2456-4419 Impact Factor: RJIF 5.18 UGC Approved Journal

Printed Journal, Indexed Journal, Refereed Journal, Peer Reviewed Journal

Volume 4 Issue 1 Jan - Jun 2019

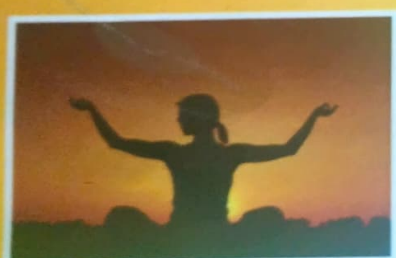

Published By
AkiNik Publications
New Delhi, India

ear: 2019, Volume: 4, Issue: 1
SSN: 2456-4419
Impact Factor: Impact Factor: RJIF 5.18
Online Available at www.theyogicjournal.com

International Journal of Yogic, Human Movement and Sports Sciences

Index for 2019 (Vol - 4, Issue - 1) Part - P

01. **An assessment of sports competitive anxiety, self-concept and self-confidence between male and female all India university individual game players**
Authored by: Dr. Ajay Kumar Pandey and Dr. Bhojram Rawte
Page: 862-865

02. **Effect of bhastrika pranayama practices on breath holding time among university hostel students**
Authored by: Dr. C Durai and S Athisayaraj
Page: 866-868

03. **Familiarizing sports in a recreative way: reassessing effectiveness on physiological parameter among physically constraint high school boys**
Authored by: Manjunatha NV and Dr. PC Krishnaswamy
Page: 869-872

04. **Effect of asana with Surya Namaskar practices on back strength among school volleyball players**
Authored by: Dr. C Durai and G Anantharaj
Page: 873-875

05. **Effect of brisk walking on selected physical fitness variables among college women**
Authored by: Dr. C Durai and S Annes Mary
Page: 876-877

06. **Influence and intimation of yogic diet over the mind**
Authored by: Dr. Miteshkumar G Vagh
Page: 878-881

07. **Effect of aerobics and yoga training on body composition of school boys**
Authored by: Tandel Pratikkumar Jaykishanbhai
Page: 882-884

08. **Comparison of physical fitness components between urban and rural school going female students**
Authored by: Anil Kumar and Vikesh Kumar
Page: 885-886

09. **Comparison of physical fitness between basketball and handball players of Jammu and Kashmir**
Authored by: Anil Kumar, Dr. Amandeep Singh and Harmandeep Singh
Page: 887-888

10. **A comparative study on aggression between football and hockey players**
Authored by: Dr. Rajdhar Chaitram Bedse
Page: 889-891

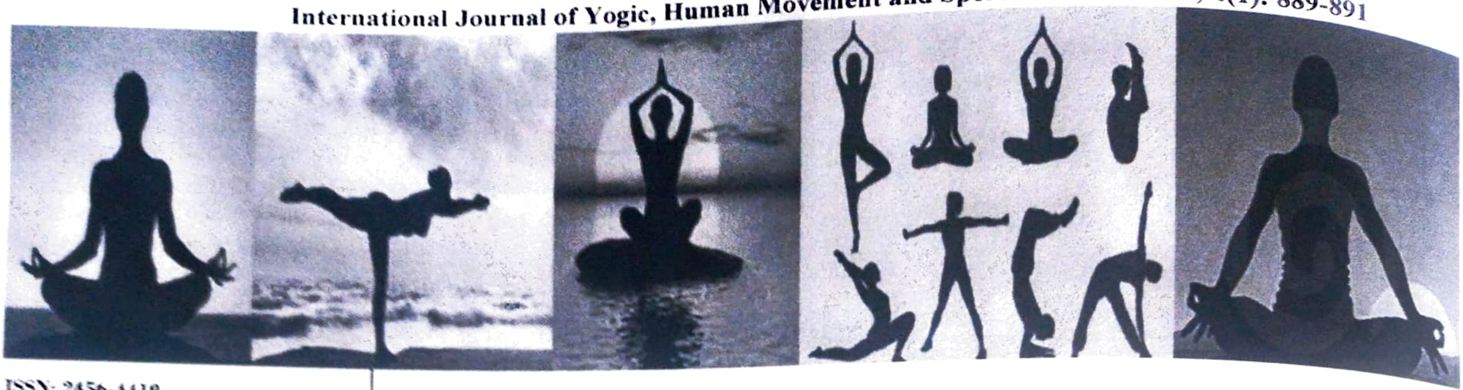

ISSN: 2456-4419
Impact Factor: (RJIF): 5.18
Yoga 2019; 4(1): 889-891
© 2019 Yoga
www.theyogicjournal.com
Received: 22-05-2018
Accepted: 26-06-2018

Dr. Rajdhar Chaitram Bedse
V.V.Ms Arts Commerce College,
Akkalkuwa, Nandurbar
Maharashtra, India

A comparative study on aggression between football and hockey players

Dr. Rajdhar Chaitram Bedse

Abstract
The purpose of the study became to examine of aggression among intervarsity degree soccer and hockey players. Overall gamers selected randomly because the topics for this examine. The age of the subjects were starting from 22 – 25years. To measure the aggressiveness of football and hockey players by the usage of aggression, It was there would be no massive a distinction between the football and hockey players at the diploma of aggression. For the cause of analysis 't' take a look at was employed to examine the degree of aggression between soccer and hockey gamers. There has been a massive distinction between the approach of soccer and hockey gamers at the ratings of aggression since the received into better than the tabulated price. The aggression stage of soccer players changed into located higher than the hockey plyers.

Keywords: Comparative study, aggression between, football and hockey players

Introduction

Aggression described as the energetic attack on animate or inanimate gadgets for a motive. The character of aggression in sports activities should be considered the diploma of ambiguity concerning aggression inside the sports. Aggression is continually related via a few poor emotional kingdoms. The emotion that's called as anger is usually aroused via a few provocation. Aggression is overt, often dangerous social interplay with the aim of inflicting damage or different unpleasantness upon another man or woman. It is a really established conduct amongst animals. It could arise either in retaliation or without provocation. In human beings, frustration due to due to blocked dreams can motive aggression. Submissiveness may be considered as the opposite of aggressiveness. In definitions usually hired within the social sciences and behavioral sciences, aggression is a reaction by way of a person that supplies something unsightly to any other individual.

Sports competition without "aggression" is a frame without soul, competition and aggression are twins. There's clean evidence that, in preferred aggression is greater boisterous games, may assist performance as it arouses gamers overly to install tougher effort, and "do or die" for the fulfillment of the crew. Contrarily there's also indication, and valid too, that aggression devoted by gamers in certain contexts scenario or position might also impels performance of individual skill as well as achievement of the crew.

It's far believed that superior athletic performance has benefited from understanding approximately the physiology and bio-mechanics of human motor pastime. But, many coaches and psychologists at some point of the arena accept as true with that future information may be broken more often than not due to increased attention to the mental parameters of human. Aggression has long been part of the sports domain. Outdoor of wartime, recreation is possibly the simplest placing in which acts of interpersonal aggression aren't best tolerated but enthusiastically applauded by using big phase of society. In truth Lorenz advocates that sport ought to be alternative for battle. In different phrases, because all competitive sports conditions preserve a few diploma of hostility among combatants, members in them allows aggression to be dissipated in an suitable mane.

The word aggression comes from the Latin phrase aggress, 'advert' (to or in the direction of)' and grader (walk). Literally then the phrase method to walk toward or method", to transport towards or to circulate with rationale to harm or harm.

Corresponding Author:
Dr. Rajdhar Chaitram Bedse
V.V.Ms Arts Commerce College,
Akkalkuwa, Nandurbar
Maharashtra, India

Maximum psychologists describe aggression in phrases of behavior. Competitive behavior is associated with negative acts, sexual assaults, prejudiced, speeches, genital activities, ...ing and alcohol addictions, sports and exercise' crying' complaining, waging wars and so forth. There may be no simple conduct that can be defined under the rubric aggression.

Review of Literature

...anwar Singh And Inder Kerketta (2015) [1] the independent samples t-check becomes applied to assess the significance of ...inction a few of the attacker and defender playing positions of countrywide level girl hockey gamers. After ...ying the outcomes of the look at, it was concluded that there has been no substantial distinction on the mental ...able of hysteria however there has been vast distinction ...ong the aggression stage of attacker and defender female ...ckey gamers.

...ohammad And Mehndi Hasan (2015) [2, 7] this take a ...ok at conceptualized to examine the aggression of Indian ...ale subject hockey players at three exclusive tiers of ...petitions. To work on the reason of the have a look at 150 ...an Indian area hockey players played at exclusive ranges ...ompetitions have been decided on. The age of the ...tibutors ranged from 16 to 27 years. For the purpose of ...existing examine three strata (ranges) were made, inter-...legiate, north-area intervarsity, and all India intervarsity ...ey players. Stratified random sampling approach ...portionate) changed into completed and 50 individuals ...been decided on for every stratum.

...ta Reddu (2016) [3] the existing examine has proposed to ...duct take a look at of best forty girl player of hockey and ...all games. The age restriction of hockey and football ...yers' degrees between15 to twenty-five years Handiest girl ...ers were taken as difficulty. anxiety scale was measured ...Sinha comprehensive anxiety test (1999) had been ...ministered to the situation and Aggression scale became ...red by using Km. Roma pal aggression check were ...ministered to the challenge.

...sher Kasnia And Ravinder Friend Ahlawat (2018) [4] An ...empt has been made to look at the impact of level of ...eria and Aggression of countrywide/Inter-university ...ey gamers with appreciates to their playing positions. ...e topics of the examine had been classified into Attackers ...d Defenders and a complete of one hundred fifty subjects ...re selected, out of which seventy five were attacker woman ...ckey gamers and seventy five have been defender woman ...y players.

...hani Mahrokh And Behtaj Ayoub (2012) [5] Aggression ...bad persona trait that has been related to game ...cipation. From a mental attitude, aggression has been ...cribed according to Baron's conceptualization of ...ression as any bodily, mental or verbal conduct pushed by ...ng the reason to harm a person who's encouraged to keep ...ay from such remedy. Because of the impact of aggressive ...duct on athletic performance, the reason of this have a ...ok at became the contrast of aggression of soccer players in ...ique positions.

...einder Singhi (2017) [6] the cause of this examines becomes to examine the aggression among basketball and volleyball players. Sixty male interuniversity basketball (N1=30) and ...leyball (N2=30) gamers from Punjabi college Patiala, ...unjab, India were selected because the topics for this examine. The topics have been represented North quarter ...er-varsity opposition and all India inter-varsity championship in their respective sports and age ranging from 18 to 24 years. These subjects were selected in phrases of purposive sample from respective games. The sport aggression inventory (SAI) standardized changed into used for this observe.

Mehndi Hasan *et al*. (2015) [2, 7] the cause of the existing has a look at became to evaluate the level of Aggression amongst special stages of hockey players. Three hundred (N = 300) male topics were decided on as a sample. Aggression of the topics became assessed with the aid of sports activities aggression inventor built and standardized. ANOVA (One way) became used to interpret the consequences at .05 stage of significance.

Pukhraj Singh (2018) [8] the reason of the look at turned into to evaluate the aggression and could to win between inter-university level male volleyball and American soccer gamers. The existing examine became performed on a pattern of 40 (N=40), which encompass twenty every, volleyball (N1=20) and American soccer (N2=20) university degree male of age ranging from 18 to 28 years. All the participants had been informed about the purpose and technique of the study and they volunteered to participate on this observe.

Methodology

For the purpose of the study total 60 players (30 football and 30 hockey players) selected. Discover the importance aggression among football and hockey players. Aggression the statistics were analyzed with the aid of making use of descriptive statistics and unbiased sample t-take a look at. The extent of importance became set at 0.05. The facts will analyzed with the help of following statistical approach. Which will know the actual of the records, mean, S, D, and T-test will be used.

Procedure of Data Collection

The investigator to start with contacted to organizing government of different tournaments and obtained permission to collect the statistics. The managers and coaches of the respective groups were contacted for my part and have been explained the cause and significance of the study and request to allow their respective team participants to take as topics for this study. Convenient meeting dates, time and location organized with team's managers, coaches and captains. Before filling the questionnaire instructions imprinted on the questionnaire have been defined verbally so that the subjects do now not hesitate to offer their sincere, private and frank response in the appropriate way. Earlier than the filling real questionnaires, each participant completed a heritage statistics together with age, participation in game, and level of participation. The questionnaires were speaking back in a quiet, secure, and familiar environment on the participant's living rooms and grounds.

Result

Table 1: Compare the aggression between football and hockey players

Game	No	Mean	S.D	S.E.D	t-ratio
Football	30	13.36	4.49	1.110	-2.79
Hockey	30	12.20	2.52		

The aggression level very a whole lot choose of football and hockey players. The table show that the imply score of football participant is 13.36 and the suggest aggression rating of hockey participant is 12.20. The S.D of football player is

4.49 and The S.D of hockey player 2.52. The SED is 1.110. T-ratio is -2.79 that's good sized one of a kind at 0.05 degree of the self-belief. The desk display that the aggression level very a great deal opt for of hockey and soccer participant. The hypothesis that there might be no large distinction of aggression degree very tons opt for also rejected. After the translation of information, the investigator became in a role to attract certain finding on the idea of evaluation and interpretation. In step with the goals and the speculation said earlier in the present observe, the outcomes have been presented as follows:

There exists sizable difference between the hockey players. Hockey players have no aggression or tension level of football players.

Conclusions

On the idea of the evaluation of the information and obtained outcomes it was observed that there was essential trade in players participating in exclusive opposition degree in their sports activities aggression. The findings of the take a look at discovered that there was giant difference amongst on aggression between football and hockey players. It became concluded that all India players had better stage of aggression and inter collegiate players had lower stage of aggression a number of the organizations. One of the principal tips of the studies is the want to attention on the mental training for on aggression between football and hockey game, as well as the want for a game psychologist to paintings with countrywide teams

References

1. Kunvar Singh, Inder Kerketta. A Comparative Study of Agrression between Football and Hockey Players of Bilaspur. 2015; 1(6):133-134, ISSN: 2394-1685.
2. Arif Mohammad, Mehndi Hasan. Aggression of Indian Female Field Hockey Players at Different Levels of Competitions. 2015; 1(1):9-13.
3. Sumita Reddu. Comparative study of Anxiety and Aggression level of hockey and football female players. 2016; 1(5):116-117. ISSN:2455-4030.
4. Shamsher Kasnia, Ravinder Pal Ahlawat. A comparative study of sports anxiety and aggression of attacker and defender hockey players. 2018; 3(2):495-497, ISSN: 2456-0057.
5. Dehghani Mahrokh, Behtaj Ayoub. the comparison of aggression of football players in different positions, Vol. XII, ISSUE 2, 2012.
6. Tejinder Singhi comparative study of aggression between basketball and volleyball players, 2017, 3(4). ISSN 2501 - 1235.
7. Mehndi Hasan *et al.* aggression among different levels of hockey players a comparative study, 2015, 5(5). ISSN 2230-7850.
8. Pukhraj Singh. Aggression and will to win between university level male volleyball and American football players. 2018, 3(1):349-351 ISSN: 2456-0057